

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

รายงานการวิจัยสถาบัน

เรื่อง

ผลการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ

ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ระยะที่ 1

Results of the Implementation of Co-operation Education Project

at the Undergraduate Level Phase I

อาจารย์ ดร.วัชชัย ทิมชุมเห็ดเยียร

หัวหน้าโครงการ

บทคัดย่อ

ผลการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี เป็นการประเมินผลการดำเนินการของโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 2/2538 (กันยายน 2538) ถึงสิ้นภาคการศึกษาที่ 3/2539 (เมษายน 2540) กลุ่มประชากรที่เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. นักศึกษาที่ออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในปีการศึกษา 2538 จำนวน 123 คน และปีการศึกษา 2539 จำนวน 302 คน
2. คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 16 สาขาวิชา รวม 44 ท่าน
3. สถานประกอบการที่ร่วมโครงการฯ 64 แห่ง รวม 88 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบประเมินผลการปฏิบัติงานและแบบประเมินผลรายงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา ซึ่งประเมินโดยสถานประกอบการ แบบสอบถามนักศึกษาสหกิจศึกษา แบบสอบถามสถานประกอบการ และแบบสอบถามคณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และร้อยละ ผลการประเมินเป็นดังนี้

1. รูปแบบและวิธีการดำเนินงานของโครงการฯ

ได้มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นมาเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานในลักษณะรวมบริการประสานภารกิจ โดยให้ชื่อหน่วยงานนี้ว่า "โครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ (Co-operative Education and Career Development Project) ซึ่งดำเนินงานภายใต้การดูแลของคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหาร โครงการฯ องค์กรดังกล่าวได้ทำหน้าที่จัดหาตำแหน่งงานสำหรับนักศึกษาสหกิจศึกษา จัดอบรมนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนออกปฏิบัติงาน มีการจัดให้นักศึกษาได้สมัครงานสหกิจศึกษาตามความถนัดและความสนใจของนักศึกษา สถานประกอบการมีสิทธิ์คัดเลือกนักศึกษาได้ตามความเหมาะสม สำนักวิชาและสาขาวิชาได้ทำการจัดวางรายวิชาที่เอื้อต่อการออกปฏิบัติงานของนักศึกษา และพิจารณาให้การรับรองงานที่ได้มา มีการออกนิเทศนักศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานประกอบการ หลังจากที่นักศึกษา

กลับจากการปฏิบัติงานแล้ว ได้มีการจัดสัมมนาเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้นำเสนอผลการปฏิบัติงานของตนเองต่อที่ประชุม

การดำเนินงานตามรูปแบบดังกล่าว สถานประกอบการที่ร่วมโครงการฯ มีความเห็นว่ามีเหมาะสมมาก นอกจากนี้นักศึกษาที่ออกปฏิบัติงานนั้นมีความเห็นต่อกระบวนการดำเนินงานของโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพว่า การจัดการโดยรวมของโครงการฯ มีส่วนเป็นอย่างมากในการสนับสนุนให้ทั้งนักศึกษา และการดำเนินงานโครงการฯ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

2. คุณภาพของนักศึกษาที่ร่วมโครงการ ฯ

นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ และออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา เป็นผู้ผ่านการคัดเลือกจากสาขาวิชา มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป หลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานแล้ว สถานประกอบการได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาปรากฏว่า นักศึกษาทุกคนผ่านการประเมินทั้งหมด และส่วนใหญ่ได้รับการประเมินในระดับสูงกว่ามาตรฐาน (ร้อยละ 70) คือ ดีมากและดีเยี่ยม นอกจากนี้สถานประกอบการยังประเมินรายงานทางวิชาการของนักศึกษา ซึ่งพบว่า รายงานวิชาการของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี (มาตรฐาน) ขึ้นไป ร้อยละ 67 อยู่ในระดับดีมากและยอดเยี่ยม นอกจากนี้ข้อมูลดังกล่าวแล้ว นักศึกษายังให้ข้อคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานกับสถานประกอบการมีส่วนทำให้ตนเองได้รับความรู้ในวงการอาชีพของตนเองมากขึ้น เกิดการพัฒนาตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการในทางสังคมของนักศึกษา เช่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น มนุษยสัมพันธ์ การมีบุคลิกภาพที่ดี จากแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้บริหารและพนักงานที่เลี้ยงของนักศึกษา ซึ่งให้เห็นว่านักศึกษาที่ออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาเป็นผู้ที่มีทักษะในการติดต่อสื่อสารและมีความกระตือรือร้นในการช่วยทำงาน

3. คุณภาพสถานประกอบการที่ร่วมโครงการฯ

สถานประกอบการที่ร่วมโครงการฯ เป็นสถานประกอบการที่ให้ความสนใจถ่ายทอดสั่งสอนและแนะนำการทำงานให้แก่นักศึกษา ต่างเห็นด้วยอย่างมากต่อหลักการของการจัดการศึกษาในระบบสหกิจศึกษา มอบหมายงานให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริงและตรงตามสาขาวิชาของนักศึกษา นอกจากนี้สถานประกอบการที่ร่วมโครงการฯ ได้เสนอตำแหน่งงานให้กับนักศึกษาสหกิจศึกษาในปริมาณที่มากกว่าจำนวนนักศึกษาสหกิจศึกษาที่จะออกปฏิบัติงาน สถานประกอบการให้ความสำคัญกับตนเอง ความสนิหสนม มีบรรยากาศของการทำงานที่ไม่เคร่งเครียด

4. คุณภาพของสาขาวิชาที่ร่วมโครงการฯ

สาขาวิชาต่าง ๆ ที่จัดส่งนักศึกษาออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อมโดยการสร้างหลักสูตรและจัดทำ Course Placement ที่สอดคล้องกับภาคการศึกษาที่นักศึกษาสหกิจศึกษาจะออกปฏิบัติงาน ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ออกนิเทศนักศึกษาในระหว่างการปฏิบัติงาน และจัดอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักศึกษา

Abstract

Results of Implementation of Co-operative Education Project at the Undergraduate Level aimed to be an evaluation report of Co-operative Education and Career Development Project in between academic year 2/1995-3/1996 (September 1995-April 1997). Three main components of the project (1) 425 co-op students enrolled in the period of the study, (2) employees who offered jobs to the students, and (3) faculty members in the Institutes which joining the co-operative education (co-op) are the key informants of the study.

Research instruments included (1) co-op student performance appraisals, (2) work term paper appraisals, and (3) questionnaires for co-op students, companies, and lecturers. Mathematical average and percentage were applied to analyze the research. The report has summarized results as follows:

1. Pattern and Process of the Project

Co-operative Education and Career Development has been established to being an integral part of SUT undergraduate curriculum. It is supervised by the SUT Advisory Committee and Administrative Committee. The project directly responses for searching the most suitable jobs for the co-op students, prepares co-op students to be ready before going to their work terms. It also assists both students and employees to meet the appropriate job matching. Institutes and schools response for designing the best suitable curriculum for the co-op student as well as provide the co-op advisors to visit the students at their work sites. Finally, the project arranges the post work term seminar for co-op students to present and share their experience after returning from the work sites.

Students and companies cited that roles and implementations of the project were useful and the management of the project also greatly supported co-op students.

2. Quality of co-op students

Co-op students were students who had grade point average at least 2.00. The co-op student performance appraisals done by employers concluded that all the students could pass the

evaluation satisfyingly, and most of them (70%) passed the evaluation with the above average scores (very good and excellent). Besides, the employers mentioned that most of students did truly great in their academic work term reports.

Students mentioned that working at the work sites assisted them gain knowledge and their confidence about their future careers. It also socialized themselves to people outside campus. They learned to stay and work with other people, had experience concern human relation, and personality development. Supervisors and executives of work sites said that co-op students had enough skill in communication and willing to work for them.

3. Quality of the Employees

The employers participated in the project agreed with the co-op education concept and appreciated in educating, training and delivering work skill to the students. They assigned the most suitable jobs for the co-op students. Moreover, some schools were offered jobs from the employers more than the number of the students.

4. Quality of Institutes

Institutes which agreed with their students work terms prepared the proper curriculum. They also provided course placements which most suitable with the co-op students' work terms. They afforded advise and site visitations during work terms. The institutes also offered the lecturers to be co-op advisors to assist the co-op students.